СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

РІК LVII. Ч. 183. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ВІВТОРОК, 9-го СЕРПНЯ 1949. No. 183. JERSEY CITY and NEW YORK, TUESDAY, AUGUST 9, 1949. VOL. LVII.

ТРИ ЦЕНТИ в Злуч. Держ. Америки ПЯТЬ ЦЕНТІВ Закордоном — Тел. „Свободи": BErgen 4-0807, 4-0237 — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016 — THREE CENTS in the U. S. of America FIVE CENTS Elsewhere

ЗГИНУЛО ПІВПЯТА ТИСЯЧІ ЛЮДЕЙ В ЗЕМЛЕТРУСІ В ЕКВАДОРІ

Кіто, столиця республики Еквадор, 7 серпня. — Дотеперішні звідомлення, які наспіли про землетрус в центральних околицях цієї країни з пятниці 5 серпня, виказують понад 4,600 погибших і коло 10,000 покалічених. Неурядові вісті виявляють, що матеріяльна шкода доходить до $20,000,000. Чотири місцевості щезло з поверхні землі, а це: Гуано, Пелілео, Паляте, Піляро. У самім Пелілео згинуло в пятницю 3,200 осіб на загальне число 3,500 населення, як це оприлюднює президент республики, Гальо Ляесо. Територія, обнята землетрусом, обіймає півтори тисячі квадратових миль у підніжжа гір Андів. Населення цієї околиці, виносило перед землетрусом 300,000 осіб. Президент видав прокламацію до населення йдо сусідніх країн з проханням допомоги. З Зони Панамського Каналу наспіла допомога з тамошньої бази повітряних сил Злучених Держав. Прилетів літак з медичним вирядом для покалічених.

СЕРЕД ЛІСОВОЇ ПОЖЕЖІ В МОНТАНІ ЗГИНУЛИ 13 ЛЮДЕЙ.

Гелена, у стейті Монтана. — Урядовці Лісової Служби Злучених Держав звернулися з зазивом до населення, щоб воно постачало більше добровольців для поборювання лісової пожежі, яка шаліє в північно-західних околицях. Є це найбільша пожежа впродовж 40 років. Досі звідомлено про смерть 13 осіб у пожежі, серед них 12 спеціялістів, які фахово займалися гашенням пожежі з літаків. Вони зіскочили парашутами й згинули в вогні. Досі вигоріло 4,000 акрів лісу. Лісова Служба каже, що ще не видко кінця нещастю.

НАЦІОНАЛЬНА ҐВАРДІЯ ПОБОРЮЄ ЛІСОВУ ПОЖЕЖУ В СТЕЙТІ НЮ ЙОРК.

Пайн Кемп, Н. Й. — 500 членів Національної Ґвардії бере участь разом з військовою пожежною сторожею в поборюванні лісової пожежі, яка вибухла в околиці військових резервацій. Пожежу спричинила спека, яка панує тут від довшого часу, як і в цілому краю. Небезпека грозить усім лісам в горах Адірондак.

ФОРД ВЗИВАЄ РОБІТНИКІВ ГОЛОСУВАТИ ПРОТИ СТРАЙКУ.

Дітройт. — Форд Мотор Компані почала завзяту кампанію проти страйку в її фабриках, до якого приготовляється юнія автомобілевих робітників за спонукою голови, Волтера Рутера. Управа Форда помістила оголошення у місцевих щоденниках, а крім того наймила час на місцевих радіо-програмах, підчас яких промовці виголошують промови з аргументами проти страйку. У зазивах говориться, що Форд хоче втримати усіх робітників при праці по теперішній ціні, а якщоб прийшло до страйку, буде менше число робітників по вищій ціні. Він радить іти до голосування масово і не боятися юнійних урядників, які як кажеться не хочуть масового голосування. Рутер каже, що підприємство Форда перекручує факти і хоче довести до знищення юнії. Юнія домагається старечої пенсії по $100 і забезпечення праці.

НАЛАДНАНО ВІДНОСИНИ МІЖ КАРД. СПЕЛМАНОМ І ПАНЕЮ РУЗВЕЛТ.

Ню Йорк. — Непорозуміння, які зайшли між кард. Франсисом Спелманом і панею Елінор Рузвелт в справі законопроєкту для допомоги дітям приватних шкіл наладнано в такий спосіб, що кардинал ще раз зясував про що йде справа, а пані Рузвелт заявила, що це вияснення є вдоволяюче. Кардинал ствердив, що довкруги його листа до пані Рузвелт зчинилася політична буря, якої він не передбачував і тому коротко вияснив, що йому йшлося про деяку допомогу для дітей парафіяльних шкіл, а не про підмогу на втримання шкіл.

ВІЗАНТІЙСЬКА МОЗАІКА В МЕТОДИСЬКІЙ ЦЕРКВІ

Ню Йорк. — У методиській церкві при Парк Евеню й 60 вулиці викінчено величаву мозаїку, виложену венецькою емалією для відтворення ікони Христа-Царя у візантійськім стилю і з старанними написами по обох боках голови ІС-ХС. Ікона приміщена над престолом, а під нею приміщені картини апостолів. Крім цього є теж наслідування іконостасу в візантійськім стилю, як його вставляється в українських церквах. Працю над цими картинами ведено 16 років.

372 ДОЛЯРІВ ПОДАТКУ НА ГОЛОВУ.

Вашингтон. — Бюро Цензу виявляє, що в скарбовім 1948 році який скінчився 30 червня 1949 р., американські податки дійшли до висоти $54,500,000,000, а це значить по $372 на голову. В цій сумі включені федеральні, стейтові й місцеві податки. Є це найвищий податок в Америці за всі часи Попередній найвищий податок був призбираний в 1945 р., коли то від податковців прийшло 53 біліони. Два роки пізніше податок упав до 49 біліонів, а тепер знову підскочив. Майже три четвертині грошей з 1948 р., тобто понад сорок біліонів долярів пішло на федеральні видатки.

УРЯД В ГАВАЯХ ПЕРЕБЕРЕ КАРАБЕЛЬНІ ДОКИ.

Гонолулу. — Губернатор Інґрам М. Стайнбек підписав закон, який дозволяє урядові перебрати під свою управу корабельні доки, у яких вибух страйк робітників перед сто днями внаслідок агітації Герія Бриджеса, голови морської юнії в Сан Франсиско. Члени юнії негайно почали підготову відмовити послушенства законові й продовжувати страйк. Їх підтримує у цьому наставленні Гері Бриджес, який для цієї цілі приїхав сюди з Сан Франсиско. Бриджес заявив, що докові робітники будуть пікетувати причали навіть після того, як уряд перебере доки.

НЕДУГА ДІТОГОГО ПАРАЛІЖУ.

Ню Йорк.— Кількість жертв дітогого паралїжу зросло впродовж неділі на 42, а загальна кількість занедужань у місті дійшла до 641 осіб.

НАД СВІЖОЮ МОГИЛОЮ БЛ. П. МИКОЛИ МУРАШКА

ПОХОРОНИ ПОКІЙНОГО ГОЛОВНОГО ПРЕДСІДНИКА У. Н. СОЮЗУ МАНІФЕСТАЦІЄЮ ЄДНОСТИ АМЕРИКАНСЬКИХ УКРАЇНЦІВ.

В суботу, дня 6-го серпня, американсько-українська громада відправила на вічний спочинок головного предсідника Українського Народного Союзу, заступника предсідника Злученого Українського Американського Допомогового Комітету, бувшого голову Українського Конґресового Комітету, адміністратора „Свободи" та видатного американсько-українського громадянина і діяча, бл. п. Миколу Мурашка, що помер наглою смертю на удар серця минулої середи, дня 3-го серпня. Похорони були дійсно маніфестацією єдности американських українців, до якої завжди та з великою енергією і зусиллям змагав Покійний.

Боже Провидіння...

В день смерти тіло Покійного було перевезене з дому його зятя і дочки, д-ра Йосифа і Марії Стеткевич в Ню Бронсвик, де він помер, до похоронного заведення Мирона Литвина в Ірвингтон-Нюарк, де чергового дня ввечорі місцевий парох, Всч. Ігумен Краєвський, відправив Панахиду та виголосив хвилюючу промову. Згадуючи про життя, чесноти, працю і заслуги Покійного, о. Краєвський пригадав, що в усіх починах, в самому житті і смерті людини є Боже Провидіння. Воно приводить людину на світ, воно дає їй виконати відповідні завдання і у відповідний час її знову забирає.

На Панахиді, крім рідні Покійного та місцевих громадян, були приявні теж поодинокі представники центральних і місцевих організацій та товариств.

Спільно пройдений шлях...

В п'ятницю, дня 5-го серпня, тлінні останки покійного Миколи Мурашка були перевезені до похоронного заведення Івана Ковальчика в Джерзі Сиґі, в безпосередньому відданні від головної канцелярії УНСоюзу. Тут в год. 8-мій ввечорі того ж дня місцевий парох, Всч. о. сов. В. Лотович, відправив Парастас. При цій нагоді головний касієр УНСоюзу, Роман Слободян, промовив про спільно пройдений з Покійним шлях в Екзекутивному Комітеті Союзу та в інших громадських організаціях і товариствах. Згадуючи про працю та співпрацю з Покійним, бесідник офіціяльно попращав Його у вічну дорогу від Головного Уряду УНСоюзу та від великої Союзової сім'ї, яку Покійний протягом 20 років очолював.

Протягом цілого дня продовжували надходити кондоленційні телеграми, листи і телефонічні вислови співчуття. З головних урядників УНСоюзу в міжчасі прибули: заступник головного предсідника Григорій Герман з Вілкіс Бер, Па., на якого тепер спадають обов'язки предсідника; заступниця головного предсідника, пані Марія Малевич з Питсбурґу, Па., головний контрольор Володимир Гірняк з Торонта, Канада, головний радний Дмитро Шмагала з Клівленд, Огайо, головна радна Ґеновефа Зепко-Жеребняк з Акрон, Огайо, а чергового дня, дня похорону, приїхали: головний контрольор Дмитро Капітула з МекАду, Па., та голоні радні: Іван Кокольський з Вунсакет, Р. Ай., Степан Слободян з Филаделфії, Па., Іван Романишин з Нюарку, Олена Штогрин з Филаделфії, Па., і Петро Кучма з Ню Йорку. Головні контрольори: д-р Амвросій Т. Кібзей, Іван В. Іванчук і радні Павло Дуда, Тарас Шпікула, Володимир Дідик і Микола Давискиба, не могли прибути особисто, але надіслали телеграфічні або листовні співчуття. Прислали їх теж організатори Союзу, А. Маланчук і Д. Білецький.

Похід до церкви.

В суботу, дня 6-го серпня, вже на деякий час перед заповідженим на год. 9-ту похороном, в приміщеннях головної канцелярії УНСоюзу та редакції „Свободи" зібрались численні представники, з жалем та сумом коментуючи цю велику і несподівану втрату, що її понесла наша громада взагалі, а наша організація зокрема, зі смертю Покійного Миколи Мурашка.

Після відслуження Панахиди, яку відправив Всч. о. Краєвський, ігумен чину Редемптористів з Нюарку, в сослуженні міцевих парохів, Всч. о. сов. В. Лотовича та Всч. о. Й. Шоловки, біля погребового заведення Івана Ковальчика оформився похід, що відпровадив тлінні останки Покійного до місцевої української католицької церкви св. Петра і Павла. В поході, на чолі якого несено американський і Союзовий прапори та за якими їхали дві автомашині з численними вінками і цвітами, зложеними на домовині Покійного, йшли: духовенство і хористи, головні урядники У. Н. Союзу, головні урядники У. Р. Союзу та „Провидіння" і редактори „Свободи", „Народної Волі" і „Америки", а дальше представники центральних товариств і організацій, працівники головної канцелярії Укр. Народ. Союзу та видавництва „Свободи". Зі своїм організаційним і американським прапорами йшла делеґація Т-ва „Дністер", найбільшого 361 відділу УНСоюзу, якого Покійний був членом. Цю делеґацію очолювали: голова Т-ва Микола Левкович, фінансовий секр. і гол. радний УНСоюзу Петро Кучма, рек. секретар Степан Левко та касієр Іван Шамен. Дальше делеґації інших товариств і організацій та поодинокі громадяни. За походом їхав караван з домовиною Покіюного, за якою їхали члени родини. Похід на коротко зупинився, як караван з домовиною Покійного зрівнявся з прибраним в жалобу входом до будинку головної канцелярії УНСоюзу, якому Покійний віддав 20 років свого життя і труду на найвищому становищі головного предсідника.

Со Святими Упокой...

В церкві, після відправ біля домовини Покійного, відслужено заупокійну Службу Божу, до якої станули: Всч. о. Володимир Білиньский, голова української католицької братсько-запомогової організації „Провидіння" з Филаделфії; Всч. о. Епіфаній Пащак, ігумен ЧСВВ з Ню Йорку; Всч. о. Володимир Краєвський, ігумен чина Редемптористів з Нюарку, та місцеві парохи: Всч. о. сов. В. Лотович і його сотрудник, Всч. о. Й. Шоловка. На хорах співали: сеніор американсько-українських дяковчителів, п. Т. Каськів з Нюарку, оперовий співак Осип Стецура з Ню Йорку, що тепер виконує обов'язки дяковчителя в джерзісітській громаді, та цілий ряд інших. Підчас Служби могутнє „Вірую" відспівав оперовий співак П. Ординський.

В церкві пращальну проповідь виголосив Всч. сов. В. Лотович, пригадуючи коротко важливіші події з життя і праці Покійного та пращаючи в його імені його осиротілу дружину, синів, дочку і зятя та внуків і інших рідних. Після чергового „Со Святими Упокой..." та „Вічная Пам'ять", перед відкритою домовиною Покійного в останнє продефілювали учасники цеї жалібної відправи.

В останню дорогу...

Після церковних відправ сформувалася велика процесія автомашин, супроводжаючи Покійного в останню дорогу на Розв Гілл Семетері біля Елизабет. Попереду їхали автомашини з вінками і цвітами, опісля караван з домовиною Покійного, за якою їхали члени Родини та делеґації і учасники. Останнього похоронного обряду на цвинтарі довершив Всч. о. Й. Шоловка.

Один з десятьох.

Над свіжою могилою Покійного промовив головний редактор „Свободи", д-р Лука Мишуга. Він говорив:

За 55 років свого існування Український Народний Союз на 22-вох конвенціях вибрав 10 осіб, яким доручив

(Продовження на стор. 3-тій).

ПРИЇХАЛО ПОНАД 400 НОВИХ УКРАЇНСЬКИХ ІМІҐРАНТІВ

Ню Йорк. — Упродовж суботи й неділі приїхало двома кораблями до нюйорської пристані понад 400 українських іміґрантів зі скитальщини в Европі. Через Злучений Американський Український Допомоговий Комітет приїхало в суботу близько півтори сотні, а в неділю близько дві сотні осіб. Крім того приїхали ще люди через катол. комітет та організацію Світових Церков. Цілі гори пакунків привезено разом з іміґрантами, а наладнання справ, злучених з розселенням і перевезенням пакунків переходить сили нечисленного персоналу З.У.А.Д.Комітету й Переселенчого Осередку в Ню Йорку. Крім того приходить замішання внаслідок відвернення значного числа іміґрантів від поселення на фармах і недостачі інших спонзорів на місце фармерів. Збоку громадянства відчувається недостача зрозуміння положення, а це ще більше комплікує справу. На вівторок заповіжено один корабель до Ню Йорку, один до Бостону.

ПЕРША СЕСІЯ РАДИ ЕВРОПИ

ПЕРЕЛОМОВА ПОДІЯ В ІСТОРІЇ ЕВРОПЕЙСЬКИХ НАРОДІВ.

Страсбурґ, Франція, 8 серпня. — Сьогодні тут має початися перша сесія Ради Европи, що може стати переломовою подією в історії европейських народів і цілого світу. Дотеперішня підготовка цеї Ради ще далека від ідеальної, але вже й вона збуджує оправдані надії серед нищених постійними війнами европейських країн і народів. Свою участь в Раді Европи зголосили досі ще тільки десять західно-европейських країн, але висловлюється переконання, що до неї приступлять теж інші народи, як тільки матимуть на це можливість. В своєму кінцевому результаті Рада Европи мала б довести до всебічної федерації европейських країн, створюючи своєрідні Злучені Держави Европи. Місто Страсбурґ, що його вибрано на першу столицю Европейської Ради, вже від кількох днів готовиться до цеї історичної події. Крім французьких прапорів, на всіх домах повівають теж прапори дев'ятьох учасників Ради, а над ними усіми домінує цілком новий прапор зелено-білий, що має стати символом об'єднаної Европи. Вже ввечорі прибули прибули до цього міста міністри закордонних справ Великобританії — Ернест Бевин, Норвеґії — Лянґе, Швеції — Унден та данський міністер Расмусен. Міністри Франції — Шуман, Італії — Сфорца, та Бельгії — Спаак, мали прибути сьогодні вранці. Світова опінія з великою увагою слідкує за цим новим історичним розвитком.

ЗАХІД ЗАТРИВОЖЕНИЙ РОЗВИТКОМ В НІМЕЧЧИНІ.

Гамбурґ, Німеччина, 8 серпня. — Західні союзники з тривогою приглядаються зв'язаному з виборчою кампанією до першого західно-німецького федерального парляменту розвиткові подій в західних зонах. Деякі спостерігачі навіть стверджують, що контроля Німеччини починає вихоплюватися з рук переможців і країна виявляє загрозливий зворот до націзму, що вже був причиною світово-воєнної катастрофи. Насамперед виявляється, що німці тепер з кожним днем менше співпрацюють з окупаційними властями та з кожним днем виказують більше антаґонізму і типово-німецько ароґанції.

НОВИЙ АВІЯЦІЙНИЙ РЕКОРД В БРИТАНІЇ.

Лондон, 8 серпня. — Британці встановили новий авіяційний рекорд, як їх ракетовий літак Ґлостер Метеор перебув без перерви в повітрю 12 годин й три мінути. Його треба було десять разів забезпечити ґазоліною в повітрю, що зроблено під час лету з другого літака. Наповнювання літака відбулося під час лету 300 миль на годину і його названо „дуже задовільним".

ЕКСПЕРІМЕНТИ НОВОЇ ЗБРОЇ В ФРАНЦІЇ.

Вернон, Франція, 8 серпня. — Це мале норманське місто, положене серед лісів, але рішальне для західно-европейської оборони, стало тепер центром великих досвідів з керованими зі землі стрільнами. Досвіди держиться у великій таємниці.

АМЕРИКАНСЬКІ ШЕФИ ШТАБІВ ВІДБУДУТЬ НАРАДИ В АВСТРІЇ.

Відень, 8 серпня. — Після вичерпаних стратегічних нарад з високими військовими керівниками европейських партнерів Атлантійського пакту, шефи штабів збройних сил Злучених Держав, ген. Омар Н. Бредлі, адмірал Луїс Е. Денфелд та ген. Гойт С. Ванденберґ, прибули на короткі відвідини до американської головної квартири в Австрії. Австрійська поліція поробила відповідні заходи, щоб не допустити до демонстрації комуністів, які в своїй пресі нападають цих високих військових керівників, називаючи їх „подорожуючими підпалячами війни". Австрійське населення прийняло ці відвідини з великим ентузіязмом. Шефи штабів, крім нарад з місцевим американським головнокомандуючим, відбудуть розмови теж з австрійськими керівниками. Предметом цих нарад буде головно забезпечення Австрії перед можливим совєтським нападом після закінчення окупаційного стану та відкликання західних окупаційних військ.

ОБ'ЄДНАНИЙ ФРОНТ ІТАЛІЙСЬКОГО РОБІТНИЦТВА ПРОТИ БОЛЬШЕВИЗМУ.

Рим, 8 серпня. — В Італії з успіхом продовжується акція за створення одного могутнього проти-комуністичного робітничого фронту. В тій цілі вже від деякого часу ведуться переговори про об'єднання всіх тих профспілок, які виступили з опанованої комуністами Генеральної Конфедерації Праці, головно між двома найбільшими проти-комуністичними профспілками, Вільною Італійською Конфедерацією Праці з християнсько - демократичним нахилом, та між республиканською Італійською Робітничою Федерацією.

КИТАЙСЬКИЙ ПРОТЕСТ ДО МОСКВИ.

Кантон, 8 серпня. — Китайський уряд вислав урядові гострий протест проти підписання недавно торговельного договору між Москвою і „теперішніми властями" захопленої комуністами Манджурії. В протесті пригадується Москві її договірні зобов'язання з 1945 року, коли то Кремль за цілий ряд привілеїв в Манджурії зобов'язався визнавати там виключно авторітет націоналістичного уряду.

ЗМІНИ В БОЛГАРСЬКОМУ УРЯДІ.

Софія, 8 серпня. — Болгарський комуністичний уряд іменував нових міністрів закордонних і внутрішних справ. Міністром закордонних справ іменовано Владимира Поптомова, детеперішнього головного редактора органу комуністичної партії. Він на цьому пості зайняв місце Колярова, якого іменовано премієром на місце померлого недавно в Москві Георгія Дімітрова. Міністром внутрішних справ іменовано Руссі Грістоцова.

SVOBODA
UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N.J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
На рік	$7.00	One year	$7.00
На пів року	$3.75	Six months	$3.75
На три місяці	$2.00	Three months	$2.00
В Джерзі Сіті і Закордоном:		Foreign and Jersey City Rates:	
На рік	$10.00	One year	$10.00
На пів року	$ 5.25	Six months	$ 5.25
На три місяці	$ 2.75	Three months	$ 2.75

Кожна зміна адреси коштує 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає.

Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

ІМІҐРАНТИ Й БЕЗРОБІТТЯ

Не йдеться про працю для безробітних іміґрантів, а про відповідь на питання, чи іміґранти, які тепер приїздять зі скитальщини, стають причиною безробіття серед давніх американців.

Закон про Переміщені Особи з 1948 р., на підставі якого 205,000 іміґрантів з европейської скитальщини мають бути допущені до Злучених Держав, вимагає від спонсорів гарантії, що іміґранти не будуть суспільним тягаром та що вони не заберуть праці теперішнім робітникам. Цю справу видвигнено знову з нагоди страйку робітників в Омага Стіл Воркс на знак протесту проти прийняття шости-тижневого іміґранта з Юґославії до праці тоді, коли давні американські робітники є без затруднення. Управа підприємства боронилася тим, що новий робітник є фахівцем, за яким вона шукала вже від березня і аж тепер такого дістала.

Про безробіття в Злучених Державах пишеться безнастанно, бо це звичайне недомагання кожної промислової країни. Воно приходить з різних причин, над якими призадумуються урядові чинники і суспільні діячі. Так, наприклад, з кінцем липня б. р. губернатор нюйорського стейту, Тамес Е. Дюї, установив стейтову комісію для прослідження розмірів і причин теперішнього безробіття. Хоч до цього стейту прибуває найбільша кількість теперішних іміґрантів і тут осідає та дістає працю, стейтовий промисловий комісар, Едвард Корсі, заявив перед кількома тижнями, що ні один американський робітник не втратив праці з причини приїзду нових іміґрантів. Комісар Корсі розглядає способи, як примістити нових іміґрантів у нюйорськім стейті. Свого часу він оприлюднив заяву, що самий стейт Ню Йорк може дати собі раду з новими іміґрантами.

Наче на потвердження того, урядові бюра праці оприлюднюють, що саме підчас теперішнього безробіття, коли то 200,000 осіб в самому стейті Ню Йорк побирали допомогу з фонду суспільного забезпечення впродовж девяти місяців, різні підприємства виказують, що їм не достає фахових робітників. Великі щоденники поміщують щодня цілі сторінки оголошень з пошукуванням за робітниками, а недільні видання таких газет реєструють тисячі вільних місць до праці.

Отже, чи справді нові іміґранти можуть бути причиною безробіття?

Прилюдні й приватні вісті від іміґрантів зі скитальщини, що поселилися у південних і південно-західних стейтах стверджують, що вони працюють і проживають у відносинах нижчих від стандардових відносин, серед яких пересічний американський робітник не спішиться працювати.

Це тільки для пригадки, які роботи приймають іміґранти, може тільки для тимчасового прожитку, одначе не зі шкодою для американських робітників, а зате часто з користю для загального американського господарства. Це потверджує заяву комісаря Корсі, що „ні один американський робітник не втратив праці через нових іміґрантів".

Така заява може бути перебільшена, як це вказує приклад прийняття нового іміґранта до праці в Омага, у стейті Небраска. Там одначе, як заявила управа фабрики, прийняли нового іміґранта до праці тому, що він фахівець, за яким підприємство шукало від кількох місяців. Це вказувало б на свого роду конкуренцію. Та на це ради нема. Випадки конкуренції мусять бути і на ній,з гідно з демократичними засадами, полягає поступ і удосконалення.

Розумні люди не будуть звертати уваги на конкуренцію між „новими" й „старими" американцями і підтримають дальше змагання уряду й свідомого громадянства, щоб допомогти якнайбільшому числу іміґрантів зі скитальщини приїхати до Злучених Держав „для життя, свободи і змагання до щастя".

Карібське море—дорога до Амазонії

Спроба наладнати політичні відносини в околиці Карібського моря, як про це сповіщають з Вашингтону, є важнішою справою ніж це здавалось на перший погляд. Можна з легковаженням ставитися до самих револьт, які вибухають на островах, положених на згаданому морю, як от в республіках Домініканській і Гаїті, або в прибережних республіках Центральної Америки, Коста Ріка й Нікараґуа. Не вільна теж від загрози перевороту республіка Куба, де сусіди часто плянують різні заговори. Та при ближчім розгляді ці револьти вказують на більшу небезпеку, ніж про це, звичайно, пишуть.

Смерть совєтського амбасадора Трояновського при розбитті літака в Мексику негайно після закінчення другої світової війни викликала коментарі, що він був головою великої совєтської підпільної організації, яка мала на меті підготовити країни Латинської Америки для заведення комуністичного режиму. Найближчі для нього були латинські держави, положені на островах і берегах Карібського моря, яке лежить між Північною й Південною Америкою. Про острів Кубу писали, що в її столиці, місті Гавані, совєтська амбасада затруднює сотки персоналу, хоч на Кубі живе „півтора совєтських громадян". Сказано було теж, що Карібське море має послужити Москві базою не тільки для політичних але евентуально й морських операцій. Саме тому час від часу появляються твердження про роздмухування Совєтами револьт в країнах, положених на і при Карібському морю. Нічого дивного, що коли недавно спалахнув переворот в Гаїті і прийшло до ворогування між Нікараґою й Костa Рікою, Злучені Держави мусіли звернути увагу на наладнання відносин на тому морю.

Карібське море має теж важливе стратегічне значення для Злучених Держав тому, що з нього можна опанувати Панамський канал, який лучить Атлантійський океан з Тихим. Через Карібське море йде теж головний шлях з Північної Америки до країн Південної Америки, у яких Злучені Держави плянують перевести великі економічні замисли.

Ідеться головно про басейн ріки Амазонки, над якою положена Бразилія й деякі менші держави Південної Америки. На цей басейн звернув Обєднаним Державам увагу перед трьома роками бразилійський біолог, Павльо Карнейро. Він радив використати долину ріки Амазонки на заложення експериментальної станції для студій, як можна людину з північної та поміркованої зони прищепити до життя в гарячих, тропікальних околицях. Обєднані Держави при допомозі Злучених Держав Америки виасигнували негайно фонди на студії тропікальних околиць не тільки над Амазонкою, але теж і в гарячих країнах, приналежних до Великобританії, Франції й Голандії,і тому над Амазонкою вже працює комісія з різними розгалуженнями для пізнання географії, ботаніки, землезнавства, зоології, антропології, агрономії й інших галузей знання та відносин.

Незалежно від студій О.Д., уряд Злучених Держав Америки увійшов у порозуміння з урядом Бразилії і туди вже поїхали не тільки експерти, але пішли вже фонди на пізнання країни і на покладення підстав під велетенський розвиток усієї долини й басейну, що їх тепер називають коротко Амазонією.

Вона обіймає простір величини Злучених Держав Америки. У ній лежить половина Бразилії і велика частина земель на схід від гір Андів у Перу, Еквадорі, Кольомбії й Венесуелі. Ці простори перепливає не тільки сама ріка Амазонка, але й її великі допливи. Амазонка пливе на просторі 3,900 миль, а її гирло при Атлантійськім океані має 167 миль ширини. Над її берегами лежать досі ще не прослідженні ліси й різнородні мінеральні багатства і, як загально кажуть, у басейні Амазонки можна буде поселити чи розселити 200 мільйонів людей.

Про переговори бразилійського уряду, щоб дістати стомільйонову позичку з Америки на економічну розбудову країни була вже кількома наворотами прилюдна згадка. Її зреалізування це тільки квестія часу. Бразилійський уряд вже почав аґітацію серед свого населення, щоб воно поселювалося в глибині країни і на плякатах в Ріо Жанейро можна побачити давній клич Злучених Держав: „Иди на Захід, молодий чоловіче!". Цього заклику слухають уже бразилійці, між яких попадають і нові іміґранти з европейської скитальщини і так дівича лісова країна починає поволі загосподаровуватися.

Крім цього урядового розвитку нетиканих ще природніх багатств, ідуть приватні спроби американців загосподарити деякі простори. Так загально вже знана Фордляндія над рікою Тапахоз, де заложено великі гумові плянтації фондами дітройтського Форда.

Улас Самчук.

БІЙ ЗА КНИГУ

...я здав до книгарні 80 прим. і за цілий рік продано... 8 примірників.

Д. Дорошенко.

..Це буде около 80 тисяч родин, а з них тільки 3% купить на рік одну книгу.

І. Кіряк. (З листів).

Відколи ми грамотні і відколи появилась наша преса і наша книжка, ми постійно і безперерви натикаємось на такі ось заклики: „Читайте нашу газету! Передплачуйте нашу газету!". „Читайте українські книжки і газети, бо часте читання веде до просвіти, а просвіта, це сила". Це триває десятиліття, ось скоро століття і не дивлячись на все „тільки 3% купить за рік одну книгу".

Явище більш ніж дивне. Памятаю рекляму мила фірми „Шіхт": „Відсоток читання книжок, свідчить про культуру людини, відсоток вживання мила — про її чистоту". Не знаю, чи це правда, але лише, що ніхто так необуюється, коли його обізвати некультурним, як саме наша людина. Пишемо великі, довгі статті про нашу культуру, силоміць переконуємо всіх і все, які то ми великі та важні, але наші худенькі і завжди хилі газетки аж хрипнуть від крику, закликаючи своїх культурних земляків читати їх, а наші письменники та видавці тільки й мають журу, як то написану книгу видати, а головне, як її продати. А коли зробити спробу та обійти наших людей, навіть гих грамотних, що мають титули, або що готовляться на вождів нації і запитати їх, що саме вони читали, ми одержимо досить брудну картину. Переважно ті люди мали і мають найменше стосунків саме з книжкою, очевидно надіючись завжди „на свої власні" сили і не бажаючи у „сусіда позичати розуму". І тому саме, коли англієць, чи німець пише про „Занепад Европи", або про „Проблеми проводу" у нього виростає з цього пара томів на кількасотень сторін, ми ж найохотніше „рішаємо" подібні проблеми у газетних статтях на двох шпальтах.

Про ці речі можна всіляко думати. Можна гніватись, можна переживати і боліти, а можна і махнути рукою, одно лиш абсолютне певне, що з такими поняттями речей і з такими запотребованнями духової сили, людина ніяк не може бути вистарчальною, навіть коли вона буде зватись українцем. Ніяк і ніколи! Доказувати самим собі, що книга це освіта, доказувати, що її треба читати, доказувати, що без книги не можна... Доказувати, що література це необхідна і конечна справа, без якої ми не можемо бути народом, доказувати, що потрібні видавництва, доказувати, що без науки ми не підемо вперед і доказувати це кому? Мені, вам, нашим близьким і нашим знайомим — всім нашим людям, тим що вже перестали бути „неграмотними", що носять пишні краватки і мають у банках пухкі конта? Чи таке заняття не повинно вже нарешті нам набриднути і чи не ображає воно нашої амбіції бути якраз „культурним народом"?

Але, очевидно, тут є „дві великі", як казав жид, різниці. Зватись культурними одно — бути культурними друге. Наша людина так сильно переладована справами, що власна наука її аж ніяк необхідить. Найкраще піти бувало у Німеччині туди, де мешкають наші студенти. Велика, наприклад брудна і неупорядкована кімната. Ніде ніякої книжки. Зате під кожною ковдрою карти, або предмети спекуляції. І єдине, що вивозить тих майбутніх „інтеліґентів" це безліч з паперу розвішаних на стінах символів їх патріотизму. Трапляються, розуміється, вимки, але вони якраз і стверджують правило.

Само собою ті люди ціле своє життя „не матимуть часу" читати, само собою ті люди будуть собі і іншим „доказувати", що вони культурні і само собою їм ніхто не повірить, А наші газети і наші видавництва і далі будуть розпачливо закликати їх „читати" та передплачувати... А наші бібліотеки і далі складатимуться з самих брошурок, а наші проблеми і далі рішатимуться у газетних статтях. І далі рецептою нашої сили будуть наші мязі і далі ми всіх на світі закидаємо шапками. Політики наші й далі будуть „кожний сам по собі" надіятись „на свої власні сили" і надалі триватиме хронічний хаос мислення й діяння. Бо ж звідки візьмемо потужність творчого мислення, як вичуємо почуття міри і почуття великого стилю. Всі ті добрі і потрібні речі сторчать у книгах. У великих, товстих і „нудних" книгах. Там вони є і звідтіль їх треба взяти. Але ж наша славна, культурна, всезнаюча і дуже переобтяжена справами людина, не хоче книги. Вона не хоче її органічно. Ні вона, ні її батько, ні її дід, ні її прадід ніхто з них не мали діла з книгою. А як може порушити ту славетню традицію нащадок тих славних прадідів? Це ніяк не можливо. Ні! Це ніяк не можливо!

Любимо зсилатися, що мовляв „тепер настав такий світ" і що „у інших народів також не краще". Не вичуваємо навіть сорому при таких вимовках. По перше, що у нас був завжди „такий світ", а по друге „у інших" далеко не так. Зайдіть лише в бібліотеку любого американського провінціяльного міста. Себто до бібліотеки країни, де ніби найменше читають. І ви побачите: по перше, яка це бібліотека, по друге, що там є більше ніж треба таких, що читають. Розуміється, там не має отієї юрби, що вештається по вулицях та ресторанах, жуючи гуму, але та юрба не належить до народу творчого. Зате у американській бібліотеці повно людей, що шукають, що винаходять, що творять. До всього кожна культурна американська людина має приватні бібліотеки, куди кращі, ніж наші публичні. Культура американської книги наприклад висока і стиль американського думання далеко не такий простий, як це думається нашому мудрецеві, що легко розуміє саме це слово стиль.

Розуміється, що такі речі тяжко організувати з дня на день. У людини, що органічно далека від сприймання вищих форм культурного буття на землі, не можна викликати цього чуда одною, чи двома статтями. Для цього потрібна тривала і вперта свідомість, для цього потрібно сили волі і для цього потрібно свого роду переродження самої сути людини. І мусимо самі собі з величною щирістю та отвертістю сказати, поки такого переродження не наступить, доти ми не підемо вперед. Не поможе нам ніяка фізична сила. Міт фізичної сили найпростіший і найдешевший. Розум, а за ним, як хочете, дух — були і будуть основними двигунами кожних мязів. Ніякі армії не повстануть без культурної орґанізуючої і творчої сили. Ніякі уряди не покерують без більшого, досконалішого людського інтелекту. А такий треба шукати в книзі. Так! У книзі! Там, де він має справжнє місце.

В околиці Бельтерра насаджено 2,250,000 гумових дерев, які причиняються до узадоровлення просторів і до плекання матеріялу на різні потреби.

Про висилку американських знавців земельної справи до Амазонії була мова кількома наворотами в нашому часописі. Теж звісно про великі нафтові джерела в республіці Кольомбія, яка, розвиваючи природні багатства американським капіталом, підносить теж добробут свого населення.

Це тільки зразки отого велетенського руху, який уже переводиться згідно з заповіддю президента Трумана у четвертій точці його інавґураційної промови про розвиток відсталих країн.

Згадка про необхідність наладнання політичних відносин у країнах Середньої Америки і на островах Карібського моря вказує теж, які велетенські труднощі приходиться поборювати Америці при всяких плянах, які вона переводить у післявоєнних часах.

К. ПЕТРУС

СОВЄТСЬКІ АРЕШТАНТИ

...ПРИСВЯЧУЄТЬСЯ ОБДУРЕНИМ ЧЕРВОНОЮ ПРОПАГАНДОЮ.

88)

ЛЕНІНГРАДСЬКИЙ ОПОЗИЦІОНЕР

Про себе Болдирьов майже нічого не розповідав. Відомо тільки було, що він дуже добре знав шевське майстерство, з 1922 року був членом комуністичної партії, а пізніше і членом Ленінградської Зінов'євської опозиції, за що й потрапив на п'ять років у концтабір.

Останні роки перед арештом, він виконував службу начальника міліції одного з районів колишньої столиці і один час брав участь у праці мішаної комісії для обліку й вивчення проституції. Про цю останню свою роботу Болдирьов любив поговорити з іншими слухачами, що йому імпонували. Його розповіді завжди починались мовою протоколів чи міліційних донесень, якою він, очевидно, звик розмовляти в стінах своєї службової установи. А, в міру просування вглиб розповіді, він переходив на мову натхненників злодійських притонів, пропиячених постелі в розпусних розпусну забитих кохамів.

Заперечуючи безсмертя особи й потойбічний світ, він водночас ганьбив розпусту, боявся вночішніх привидів, летаргічного сну й епілептиків, коли вони кричать ревінням тварин... Кладовища й місця, де, за розповідями, з'являлись привиди, він обминав десятою дорогою, не зважаючи на те, що мав при собі „наган". Щоб не заснути летаргічним сном, він винайшов цілу низку засобів, які можуть урятувати його від жаху — бути живим похованому. Він навіть носив при собі в кишені щось подібне до заповіту, у якому звертався до своїх майбутніх могильників з проханням не хоронити його доти, поки не будуть доведені безперечні ознаки його дійсної смерти. Жах перед летаргічним сном особливо сильно опанував його після того, як у 1936 р., в церкві на Колтушах, де академік Павлов Був церковним старостою, в час церковної молитви над покійником, той ожив, заворушився і сів у домовині. Народ кинувся геть із церкви, жінка ніби-вмерлого вискочила на цвинтар і давай горлати на весь майдан, а небіжчик, немов учадилий чи п'яний, сидів у труні й похитував головою.

Було сповіщено міліцію й НКВД, і Болдирьову довелось „арештовувати" цього щасливо-пробудженого нещасного летаргика. Яка була дальша доля його, він не розповідав, очевидно, боячись розголошувати таємниці НКВД, але цей „воскреслий" справив на нього жахливе враження. А коли Жданов заборонив місцевим газетам писати про цей випадок (щоб попи, мовляв, не спекульнули на цьому випадку), на Болдирьова напосівся ще непереможніший страх перед летаргією.

А щодо епілептичних нападів, то про них він міг тільки сказати, що вони зчиняли в ньому якесь невимовне потрясення всієї його істоти.

Якось раз, коли з приведеним до його кабінету рецидивістом стався епілептичний напад, і арештований загорлав якимось нутряним, звірячим ревінням, Болдирьов відчув, що з хворого стала переливатися в нього жахлива сила... що ось-ось іще секунда, і ця сила в ньому теж заклекоче ще страшнішим ревінням. Він вийшов із кабінету, щоб розсіяти моторошний душевний стан, і відтоді епілепсії став боятися всіма атомами свого буття.

— Не смерть страшна, — говорив він, — а ось цей жах, від якого тремтять і тріпочуть усі клітинки твоєї свідомости. Від смерти можна ще віддалитись, а від такого страху нема ніякого рятунку. Ні алкоголь, ні кокаїн, ні медицина не можуть відігнати його від мене. Я вже не раз думав про те, що колись люди додумаються, що цим страхом будуть карати своїх ворогів... Замість, скажемо, п'яти років таборів, візьмуть та й уліплять п'ять років муки отаким страхом. На цих „басах" в ГПУ — НКВД давно вже грають... Це „вони" знають! І, щоб нагнати страху на своїх в'язнів, регулярно допитують їх ночами, коли нервова система людини найбільше знесилена сном, і особливо чутлива до зовнішніх впливів.

Цей страх дуже добре був відомий Достоєвському, Андреєву, Пшебишевському, дуже багатьом уркам і повіям. Я їх по очах умів пізнавати, і завжди звільняв... Спитаю, бувало: „Привидів боїшся?" „ні!". „Прокинутись у могилі боїшся?" — по-різному відповідають. А коли підійду до нього з цим страхом, — відразу дивлюсь: чоловічки очей стають великі й чорні, а губи тремтять, такі безкровні. Цих нещасних людей я завжди відпускав на всі чотири сторони.

До мішаної комісії входили начальники НКВД, міліції, карного розшуку, два журналісти, представник Міськради, обкому й міського, а також народньої освіти, прокуратури й кількох лікарів. Комісія була дуже поважна й авторитетна, з правом робити обшуки й арешти осіб, нею вивчуваних, і обслідування. Вона повинна була зареєструвати всіх повій Ленінграду і, за відповідною анкетою, перевести облік їх.

(Дальше буде).

Д-р Іван Німчук.

СОВЄТИ У ЛЬВОВІ

4) (Продовження)

ЯК МЕНЕ БОЛЬШЕВИКИ УВЯЗНИЛИ

Все те змінилося, як на залі з'явився нарешті Чеканюк. Він сів при столі біля мене і з місця спитав, чи є тут редактор Німчук. Коли ж я сказав, що сиджу поруч нього, він поглянув на мене якось неприязно, але не сказав нічого. Хтось поставив ще дальший запит до Корнійчука, але за хвилину забрав слово Чеканюк і став атакувати УНДО й „Діло" за те, що вони вели акцію проти радянської влади. Говорив він різко, неприємно, при чому його бліде й худе обличчя та його затиснені уста вказували на фанатика. Поміг Чеканюкові в його атаці один з відомих львівських журналістів, що прийшли на ту нараду вже, згідно з тодішньою модою, без краватки і закинув теж УНДО-ню угодову політику супроти Польщі. Коли ж Чеканюк накинувся після того ще й на мене особисто, що я відповідаю, мовляв, за всю ворожу поставу „Діла" до СССР, то зрозуміла річ, що я став боронитися і виясновати позицію „Діла" в українському національному житті впродовж минулих 60 літ і зокрема в останніх чотирьох роках т. зв. нормалізації. На допомогу мені прийшли майже всі присутні, що стали пояснювати Чеканюкові навипередки всю суть відомої нормалізаційної політики проводу УНДО. Прилучився до них після свого нефортунного виступу і той журналіст, що говорив спершу про угодову політику УНДО, та почав доказувати, що метою т. зв. нормалізаційної політики було зберегти українські культурно-освітні й господарські надбання і взагалі наше національне існування в Польщі без дальших втрат.

Атмосфера ставала чимраз гарячіша, бо атака Чеканюка на УНДО й „Діло" та на мене особисто обурила всіх. Вийшло так, що присутні перейшли незамітно від оборони до наступу на Чеканюка та на політику уряду Советського Союзу супроти українського народу в Польщі. Посипались запити: А чому ж уряд СССР, могутньої держави, не виступив ніколи в обороні переслідуваного українського народу в Польщі? А чому не висилав ніяких нот-протестів? Збентежений Чеканюк почав тоді недоладно боронитися тим, що, мовляв, обставини не дозволяли офіційно заступитись радянському урядові за українцями в Польщі, що цього він робити не міг; бо мав звязані руки умовою з Польщею про ненапад і т. п. Атака йшла дальше, і тоді один з журналістів, щоб вийти якось з ситуації сказав: „Гей, люди! Та ж то вже пізня пора — 3. година минула — ходім на обід!" Обидва сов. представники негайно з того скористали і вийшли в товаристві когось з наших журналістів із залі.

Пополудні був я знову в канцелярії д-ра К. Левицького, де оповів зібраним про цю зустріч українських журналістів з двома сов. представниками та про атаку на мене Чеканюка. Мене заспокоювали і казали не брати собі того до серця, бо Чеканюк, мовляв, непоінформований якслід у наших справах, він якийсь сліпий фанат і т. що, а інші зовсім інакш.

Того ж дня вийшло вже з друкарні „Діла" перше число большевицького щоденника у Львові п. з. „Вільна Україна" що, не зважаючи на такі важливі події в тодішньому ближчому і дальшому світі, було, як то кажуть, хемічно випране з усяких цікавих вісток чи то місцевого чи світового значіння. Це була суха, нікому нецікава газета і такою залишилась „Вільна Україна" до кінця своєї появи, тобто до відступу червоної армії зі Львова з кінцем червня 1941 р. А мова „Вільної України" це був один жах: якийсь мертвий жаргон і дивно важкуватий стиль, що їх галицькому читачеві зрозуміти було просто понад сили. Про засмічення тієї мови численними російськими словами нема що й згадувати. Куди цікавіше виглядав польський щоденник „Червоний Штандар" (Червоний Прапор), що став появлятися в друкарні „Веку Нового" при вул. Сокола і мав значно живіший зміст, не кажучи вже про подібну польську літературну мову.

Але тут хотів би я звернути увагу на зовсім іншу обставину. А саме, коли у вересні 1914 року російська царська армія зайняла Львів і до представників російської влади графа Шереметева прибула українська делегація в справі дозволу видавати дальше „Діло", то він, згідно зі старою російською засадою „не било, нет і не будет українскаво народа", заборонив „Діло" з місця. А точно 25 років пізніше советська влада заборонила теж „Діло", але зате стала видавати — „Вільну Україну". І хоч під тою приманливою вивіскою нічого справді українського не було, хоч у Галичині такої нудної газети, якою була „Вільна Україна", ніхто до того часу не читав, проте багато було тоді таких українців, що зловилися на оцю большевицьку штучку і прийняли спочатку назву нового часопису поважно. Та що тут дивуватись тодішнім нашим людям, коли і нині, по всіх страшних досвідах українського народу за минулих 31 років, є ще серед нас немало таких, що довіряють большевицьким обманцям і демагогам та беруть поважно всі їх гасла й обіцянки!

У вівторок 26. 9. були знову сходини львівських журналістів, але Чеканюк більше з ними не дискутував, тільки виголосив свій монолог, при кінці якого сказав, що хто хоче працювати у „Вільній Україні" нехай внесе про це заяву. На тих сходинах було вже значно менше людей, бо Корнійчук заявив ще попереднього дня, що стільки журналістів, як він бачить, праці по своєму фаху не знайде, тому краще пошукати собі роботи заздалегідь у якійсь іншій ділянці. Тут сказав він правду. Бо з буйного розвитку української преси, що, не зважаючи на всі польські цензурні обмеження та всякі шикани, доходила у Львові до 80 назв, залишився один спомин. В українській мові появився в роках 1939-41 у Львові тільки марний 4-сторінковий щоденник „Вільна Україна", півтижневик „Комсомольська Правда" та один літературний місячник. Це все. А працю в тих часописах та в радіо знайшло всього кілька одиниць з колишніх 70-80 українських професійних журналістів Львова.

Того дня крутилися вже в кімнатах редакції „Діла", крім численних сов. редакторів, голова Сель-Робу (комунофільської партії) адвокат д-р Заєць, що вийшов саме з польської тюрми, де сидів кілька років за нелегальну комуністичну діяльність (пізніше був заарештований таки в редакції „Вільної України", до якої належав, і згинув мабуть у часі масакри вязнів, переведеної большевиками перед їх відступом зі Львова в останніх днях червня 1941 р.), письменник Ґалан і якісь молоді жиди. Біля редакційного радія сидів уже цілий гурт нових редакторів. Зі стін щезли вже портрети Мазепи і Петлюри — можливо, що їх поховали наші хлопці, що працювали в експедиції газети. Портрети головних редакторів „Діла", за всі 60 років його існування ще висіли і, здавалося, дивилися з сумом і страхом на нових господарів, немов прочуваючи, що їх теж стягнуть незабаром зі стін.

Вийшовши з неясним прочуттям чогось недоброго та з розбитим серцем коло години 2-ої з редакції, пішов я без обіду до хати (при вул. Мударській, перезваній недавно на вул. Мончинського). Думав, що мені робити. Не минуло мабуть і пів години, як хтось легко застукав до помешкання. Коли я отворив двері, побачив трьох уніформованих мужчин, що відразу вілізли до середини. Упевнившися, що це я, приступили відразу до ревізії в моїй кімнаті. Заглядали до шафи з книжками, до великого куфра, заповненого теж книжками, до валізок, під ліжко і тд., але в загальному ревізія була досить побіжна. Не забрали нічого (поза острим ножем, що видавався їм штилетом) і казали йти за ними. Коли ж я вийшов з ними на вулицю, побачив перед хатою особове авто, яким і завезли мене до недалекої вязниці при вул. Сапіги-Лонцького, де і за Австрії, і за Польщі урядувала у великому будинку від вул. Сапіги команда жандармерії (поліції), а в подвір'ї була невеличка поліційна тюрма.

Так несподівано опинився я серед перших арештованих новою владою у Львові.

(Дальше буде).

НАД СВІЖОЮ МОГИЛОЮ БЛ. П. МИКОЛИ МУРАШКА

(Продовження зі стор 1-шої)

найвищу відповідальність, обов'язки головного предсідника. Це були: Теодозій Талпаш, Іван Глова, Юрій Хиляк, о. Антін Бончевський, о. Микола Стефанович, Кость Кирчів, Дмитро Капітула, Семен Ядловський, Теодор Грицей і Микола Мурашко.

Микола Мурашко приїхав до цеї країни 16-літним хлопцем в 1907 році. І яке чудо, що ця 16-літня селянська дитина протягом короткого часу вибилася на найвідповідальніше становище, яке може запропонувати наша американсько-українська громада. Щоб зрозуміти це, треба перекинути багато пожовклих сторінок історії та вглянути в ті часи, коли Покійний опинився на цій землі. Бо тоді вже тут був великий український рух, що позначився головно великою видавничою діяльністю, веденою головно незабутнім українським піонірем, о. Бончевським. Бесідник основніше розглядає власне цю працю, бо вона стала опісля базою нашого життя. Як не диво, що в тих часах, коли велика маса української заробіткової іміграції могла вважатися більше ніж занедбаною під освітнім оглядом, власне тоді появляються такі книжки як „Капітал і Праця", появляються видання про робітничі рухи, починає виходити популярний місячник „Світло" та цілий ряд інших видань. Як покійний приїхав до Злучених Держав, предсідником Союзу був. о. Стефанович. Він, як і о. Бончевський та інші сучасні їм піоніри своє серце і свою душу віддали для народу. Для них не було завеликої жертви чи завеликого труду, що їх можна б для народу віддати. І на цих прикладах виховувався Покійний. Він, разом з іншими, дослівно на своїх плечах розносили тоді між українцями численні видання, здійснюючи цю засаду, яку о. Грушка, цей великий наш піонір на цій землі, написав на першій сторінці першого числа „Свободи" в 1893 році: Наш Спаситель, розп'ятий на хресті, сказав нам: Істина освободить вас... І вони цю істину, цю українську правду несли і самі на ній виносились. До цих піонірів української правди на цій землі належав і Покійний. Вже в 1921 році Він був вибраний до Культурної Комісії УНСоюзу, а вісім років пізніше став головним предсідником цеї піонірської організації, виконуючи його завдання протягом довгих 20 років. Можливо, що за той час і не все виконано, чого для нашого народу і для нашої справи потрібно. Бо Україна все ще в неволі, все ще мучиться і гине в боротьбі за визволення український нарід. Але тут приходять на думку слова найбільшого пісняя Шевченка нашого Поета:

Україно, моя сердешна Нене,
Не лай мене, страждена, призабута,
Що не дало життя моє злиденне
Того, чого ждати Ти могла від мене...

Хай же ця вільна, американська земля буде Йому легкою!

Ще останнє „Вічная пам'ять", ще останнє „Со святими..." і домовину Покійного спущено в свіжу могилу. Американська земля прийняла на вічний спочинок ще одного Сина бесталанної України. Грудкою сирої землі на його домовину попращались з Ним Його рідні, Його співробітники, Його друзі і знайомі та представники американсько-українського громадянства.

Учасники похоронних обрядів.

Крім названих вже Всч. душпастирів та головних урядників УНСоюзу, в похоронних обрядах для покійного головного предсідника УНСоюзу, Миколи Мурашка, взяли участь:

Всі урядники і робітники головної канцелярії УНСоюзу та видавництва „Свобода".

Представники „Провидіння": Його предсідник — Всч. о. Володимир Білинський; заст. предс. Кирило Піддубчишин; рекорд. секретар — Антін Цурковський; фінансовий секретар — Євген Рогач; гол. котрольор — Теодозій Каськів; головний радний — Теодор Баран, та оба редактори часопису „Америка": ред. Богдан Катамай і д-р Лонгин Цегельський, як теж організатор — д-р Володимир Пушкар, що рувночасно виступав як заступник голови організації „Самопоміч".

Від Українського Робітничого Союзу: головний предсідник — Антін Батюк; заступники гол. предсідника: д-р Микола Тацій і Олекса Галелюк; рекордовий секретар Теодор Миник та редактор „Народної Волі", п. Дмитро Корбут.

Від „Народної Помочі" надіслано вислови співчуття, підписані головним предсідником Василем Шабатурою, секретаркою Анною Слободян та касієром Михайлом Дуткевичем, як теж надіслано кондоленційне письмо від „Народнього Слова", підписане адміністратором Василем Шабатурою та редактором, д-ром Романом Кришталським.

Від Греко-Католицького Соєдинения наспіла кондоленційна телеграма, підписана головним предсідником, п. Степаном Ткачем.

Від Злученого Українського Американського Комітету: екзекутивний директор, д-р Володимир Галан; інші члени Екзекутиви цього Комітету не могли прибути, бо були зайняті при відборі нових імігрантів з корабля.

Між визначними громадянами, що взяли участь в похоронах, м.і. помічалося: професор Колумбійського університету, д-р Кларенс Маннінг, проф. д-р Микола Чубатий, заступник голови Наукового Товариства ім. Шевченка та голова його Американського відділу; голова Українського Конгресового Комітету, Степан Шумейко; проф. Володимир Семенина, правний заступник У. Н. Союзу, адв. Михайло Пізнак; інж. Раковський, син покійного голови НТШ., та цілий ряд інших.

Об'єднані в смутку з надіями на майбутнє.

Після похоронних обрядів в церкві і на кладовищі, Головний Уряд УНСоюзу влаштував в готелі Пляза в Джерзі Сити скромне прийняття для приявних на похоронах представників головних управ братських запомогових організацій. Прийняття відкрив короткою промовою головний секретар УНСоюзу, Дмитро Галичин, вітаючи гостей від імені цеї організації. Ми зібрались зі сумної нагоди, бо з приводу смерти головного предсідника УНСоюзу, Миколи Мурашка, — говорив він — а проте не можна не висловити приємности, що тут зібралися представники практично всього нашого організованого життя, з кількістю понад 80,000 членів та 20 мільйонів долярів майна. Бесідник в дальшому представив названих вже на іншому місці представників Українського Робітничого Союзу та „Провидіння", зазначуючи, що теж предсідник „Народної Помочі" був заповів свій приїзд, але в останній хвилині, видно був перешкоджений. На закінчення свого привітального слова п. Галичин висловив побажання, щоби зібрані з цеї сумної нагоди представники наших центральних установ частіше сходились, обмінювалися своїми думками і спільно працювали для нашої спільної справи — визволення України, як це вже було започатковано сім років тому і властне під проводом покійного вже сьогодні Миколи Мурашка.

В дальшому п. Галичин просив до слова поодиноких представників.

П. Антін Батюк про прикмети Покійного.

Як перший з гостей забрав слово предсідник Українського Робітничого Союзу, п. Антін Батюк. В своїй промові він звернув увагу на три головні прикмети Покійного, які і видвигнули його на передове місце в нашому громадянстві. Він був людиною розумною, працьовитою і розважною. Власне така людина нам тепер найбільше потрібна, щоб могти мудро і розважно та великим трудом давати собі раду з труднощами і противоріччями будня. Бесідник вважає, що УНСоюз поніс велику втрату, як і поніс її Український Робітничий Союз, якого Покійний був прикладним членом. Проте він переконаний і вірить, що ця велика організація, УНСоюз, найде інших людей з холодними головами і гарячими серцями, які потраплять надати відповідний тон Союзові, а через нього і всьому нашому громадському життю.

Євген Рогач про велику втрату.

З черги забрав слово фінансовий секретар „Провидіння", Євген Рогач. Він погоджується з думкою п. Галичина, що хоча сходимось з такої сумної нагоди, проте і з цего ми повинні винести користь для майбутнього. І він висловлює побажання, щоби представники цих організацій сходились частіше і не тільки на похоронах, але й для спільної виміни думок та для спільної праці в спільному змаганні до одної мети. Покійного бесідник знав сім років і знав теж якими ідеями він жив та до яких цілей змагав. Він ніколи не втрачав свого темпераменту. Можна було подивляти його спосібности та його всебічне знання братсько-запомогових організаій. Його 5 років життя можна б порівняти з 56 розділами великої книги, повної глибокого змісту. Як звичайно буває в житті, часом доводилось різнитись думками, але Покійного завжди можна було подивляти в його великій спосібності до співжиття і співпраці з іншими. Його смерть — це справді велика втрата і не тільки для УНСоюзу, але й для цілого українського громадянства.

Д-р Л. Цегельський: Мурашко — символ вартости нашого народу.

Д-р Лонгин Цегельський, сеніор українського громадського життя і редактор „Америки", органу „Провидіння", забираючи з черги голос, заявив, що Покійного Миколу Мурашка він вважає символом, який наповняє нас вірою у вартість нашого народу. Довідавшись про ненадійну смерть Покійного, він був пораженний. За 29 років свого життя і праці на цій землі, він вже пережив 4 предсідників УНСоюзу, але з усіх найбільше подивляв Покійного Мурашка. Ми є народом поетів, артистів і т. п., але при цьому і політичними невдачниками. Покійний, що походив з того самого Ярославського повіту з якого бесідник був вибраний послом до австрійського парляменту, загартувався в боротьбі і становив своєрідний виїмок. Свою тверду вдачу українського селянина він тут ще тільки загартував і доповнив вартостями англо-саської раси та вмів їх використати в нашому житті. Накреслюючи загальне українське положення в ці грізні і непевні часи, бесідник просить Бога, аби ці сходини над могилою Покійного Миколи Мурашка, були початком нашого дальшого зближення та дальшої співпраці. Якщо ми, вільні громадяни цеї вільної землі, потрапимо об'єднатися не тільки в смутку, але й в праці, тоді це буде провідною зіркою для наших братів в Европі. Закликами до дальшого об'єднання та спільної праці в спільному змаганні бесідник закінчив своє змістове слово.

Ред. Д. Корбут з гордістю признає досягнення американських українців.

Редактор „Народної Волі", п. Д. Корбут, забираючи слово, виправдується, що не сподівався цего і не приготовився. Проте, він радий скористати з нагоди та познайомитись з приявними, тим більше, що він тільки два роки тому опинився на цій вільній землі. Він приїхав з єдиним бажанням якнайкраще віддати свої сили і свій труд для добра нашого народу і з тою думкою він перебрав теж редакцію „Народньої Волі". З гордістю признає величезні детеперішні досягнення американських українців та довше зупиняється над потребою і користями здорової громадської критики. Теж різниці думок можуть бути корисні, якщо їх використається для дальшого оздоровлення та поправлення нашого громадського життя.

Проф. М. Чубатий про вроджену культуру нашого народу.

Заступник голови Наукового Товариства ім. Шевченка та голова його Американського Відділу, проф. д-р Микола Чубатий, в своєму короткому слові підкреслив головно вроджену високу культуру нашого народу, що мало своє прикладне виявлення в Покійному. Власне ця природня культура казала нашому селянинові рятувати насамперед книжку з воєнного пожару його майна. Мурашко — людина з народу, він не кінчив окремих шкіл, а проте він вибився на найвищий щабель нашого організованого життя. Бо глибока інтелігенція лежала в ньому самому. Як представник найвищої української наукової установи, бесідник клонить голову перед пам'яттю Покійного Миколи Мурашка, як вродженого інтелігента та великого приятеля НТШ.

Д-р В. Ґалан про практичне здійснювання ідеї Покійного.

Д-р Володимир Ґалан, екзекутивний директор ЗУАДКомітету, забираючи слово від імені цього Комітету, звернув увагу, що найбільшою мрією Покійного було довести до якнайтіснішої співпраці всього американсько-українського загалу для допомоги і ратунку наших знедолених братів на скитальщині в Европі. Ми гідно вшануємо Його пам'ять, як продовжуватимемо практичне здійснювання тої ідеї. Покійний належав до тих, що раз переконавшись про добро тої чи іншої справи, віддавались їй беззастережно і практично. Вияснюючи тепер вже майже нічим необмежені можливості спроваджування наших скитальців до Злучених Держав, д-р В. Ґалан закликав до якнайтіснішої та якнайбільш енергійної співпраці всіх організацій та всіх людей доброї волі для повного використання тих одноразових можливостей. Він зокрема пропонував, щоби приявні представники поодиноких організацій скористали з нагоди та в неділю прийшли до порту і приглянулися практичній праці Комітету у відборі нових імігрантів з корабля.

Лев Ясінчук про віру у власні сили.

Черговий бесідник, Лев Ясінчук, пригадує одну з останніх статей Покійного, в якій він говорить про всі більші і менші потрясення, які пережив УНСоюз протягом 55 років свого існування та які пішли в минуле, не завдавши цій організації більшого удару. До цего чергового потрясення, що ним без сумніву є смерть Покійного, він вже не міг забрати становища. Бесідник, хоча сам новий імігрант, знав Покійного від дня його першого вибору на предсідника Союзу, бо власне тоді він був в Америці в справах Рідної Школи. Пригадуючи собі всі зустрічі і розмови з Покійним, він насамперед відчуває ту незламну віру в наші власні сили, яку ще тільки скріпляють діла Покійного.

Д-р В. Пушкар про сердешне відношення Покійного до нової іміграції.

Д-р Володимир Пушкар, організатор „Провидіння", промовляв від імені організації нових імігрантів „Самопоміч", якої він є містоголовою. З Покійним Миколою Мурашком він зустрічався при різних нагодах, але в пам'яті йому залишилось головно два випадки. При одній нагоді Покійний з притиском заявив, що він готов все пожертвувати для повного об'єднання українців в змаганню до великої мети, а при другій нагоді, під час останніх ювілейних святкувань у Стемфорді, Покійний заявив: „Не такий я страшний, як мене малюють і не стільки в мені зла, як дехто каже". Нові імігранти знали це, бо нераз мали нагоду переконатися з яким щирим серцем він до них

(Докінчення на стор. 4-тій).

ВАЖНІ ПЕРЕМІНИ В ПОЛІТИЦІ СУПРОТИ КИТАЮ

Вашингтон, 7. серпня. — В імені республиканських конгресменів зголосив Джозеф Мартін двопартійну формулу для посилення американської політики супроти Китаю. Перед тим Мартін гостро заатакував Білу Книгу, оприлюднену департаментом стейту в справі Китаю в пятницю, 5. серпня, порівнюючи її з східним Мюнхеном. Він сказав, що закордонна політика Америки повинна стояти понад партійні справи.

Сен. Артур Ванденберг заявив, що занепад Китаю, як представлений в Білій Книзі, треба приписати тайному договорові в Ялті, а з ним згодився Сен. Петрик Дж. Горлі, колишній американський амбасадор до Китаю.

У Білій Книзі уряд Злучених Держав обвинувачує китайський національний уряд в розвалі Китаю. Військова, політична й економічна непорадність цього уряду, як кажеться в Білій Книзі, є причиною нещастя Китаю. Китайський уряд не вмів використати фінансової допомоги Злучених Держав і тому Америка перестала дальше постачати матеріяли. Одначе департамент стейту не скриває факту, що комуністи почали агресивну війну, проти якої Злучені Держави дадуть усяку допомогу, коли вибухне бунт китайського населення проти комуністів. Під теперішню пору Америка вважає Китай за втрачений в користь комуністів.

Після оприлюднення Білої Книги намічено цілу низку конференцій для складення пляну нової політики супроти Китаю. На конференції приїздить президент Филипин, Ельпідіо Кіріно, який домагається складення проти-комуністичного рятункового пляну на зразок Пляну Маршала в Европі.

Китайський амбасадор д-р К. Велингтон Ку, перечитавши Білу Книгу, заявив, що китайський уряд допустився справді багато промахів, одначе звертає увагу, що Китай ще бореться проти комунізму й тому йому треба поспішити з допомогою.

НЕ БУЛО ВІДМОВИ ПОЗИЧКИ НА НАФТУ В МЕКСИКУ.

Коли підчас пресової конференції запитали президента, чи є правдою, наче б уряд відмовився признати Мексиковї позичку у висоті сто мільйонів на розвиток нафтового промислу, Труман заявив, що це не правда. Навпаки, переговори про позичку йдуть дальше. Прийшла тільки перерва в нарадах тому, що дехто видвигає потребу піднесення позички до 200 мільйонів долярів. Президент того погляду, що позичка остаточно буде признана.

НАД СВІЖОЮ МОГИЛОЮ БЛ. П. МИКОЛИ МУРАШКА

(Докінчення зі стор. 3-тої).

ставився. Хто знає, чи власне ці турботи й не були одною з причин його передчасної смерти. Для нових іміґрантів він завжди мав головну пораду: пождіть, пізнайте і тоді оцінюйте. Кожний день виказує велику мудрість цеї поради. Нова іміґрація прийшла до цеї країни з великим бажанням продовжувати це діло, що його зробили їх попередники і бесідник переконаний, що багато з нас дождеться ще здійснення найбільшого бажання Покійного — Вільної України.

Ред. Богдан Катамай про заслуги Покійного для преси.

Редактор „Америки", п. Богдан Катамай, закінчив промови, звертаючи увагу на одну з найбільших заслуг Покійного, його розуміння та вагу української преси. Від коли він знав Покійного, той завжди звертав увагу на дві найважливіші справи: наше об'єднання і розбудова нашої преси. Ми маємо чотири братсько-запомогові організації і чому ми не могли б мати тільки одної великої? Покійний не задовольнявся самими тільки мріями, але як відомо, Він під цим оглядом вів теж практичні переговори з УРСоюзом. Покійний був адміністратором „Свободи". Селянський син, який колись розносив на своїх плечах просвітні брошури, став адміністратором единого в світі вільного українського щоденника. Ми часто підносимо труднощі і заслуги редакторів, але рідко оцінюємо належно адміністраторів, що proносять головний тягар для вдержання та розбудови тих газет. Короткою характеристикою вартости преси та її значення в нашому громадському житті бесідник закінчив свою згадку про Покійного.

Д. Галичин: на пам'ять Покійного до дальшої спільної праці.

З огляду на обмежений час не могли вже забрати слова інші бесідники, зокрема зібрані вже не могли почути думок діючого тепер заступника головного предсідника УНСоюзу, п.Григорія Германа, бувшого предсідника і тепер головного контрольора, п. Дмитра Капитули, головного рекорд. УНСоюзу і фінанс. секретаря Т-ва „Дністер", п. Петра Кучми, одного з правних заступників УНСоюзу, адв. Михайла Пізнака, як теж представника робітників видавництва „Свободи", п. Степана Гладкого та інших.

Поминки по Покійному предсідникові УНСоюзу, Миколі Мурашкові, закінчив офіціяльно головний секретар цеї організації, Дмитро Галичин. Підсумовуючи коротко виголошені промови, він підкреслив їх спільну рису: бажання єдности та спільного змагання до спільної мети. На пам'ять Покійного він закликав до дальших зусиль для практичного здійснення цих ідей, для яких жив і трудився теж покійний Микола Мурашко. Бо тільки так ми зможемо досягнути нашу найбільшу і для всіх спільну мету: створення вільної, і від нікого незалежної Української Держави.

Перед закінченням Поминків головний касієр УНСоюзу, Роман Слободян, передає ще перебрану телефоном подяку всім зібраним за участь в похоронах від вдови, п-ні Розалії Мурашко та всеї Родини Покійного.

ТОГО ВЖЕ МЕНІ ЗАБАГАТО!— Морін Ґалаґер, 19 місяців, вийшла переможка в конкурсі краси в Клівленді. Перемогла 12 суперниць, але, як її зачали з парадою вручати нагороду, зачала таки добре ревіти. Забагато церемоній!

ШУКАЮТЬ СВОЇХ РІДНИХ

УВАГА: Зголошуючись на Розшуки до З.У.А.Д.Комітету прохається на початку листа **доконче** подати під яким числом в розшуках було надруковане прізвище особи, яка вас, чи яку ви шукаєте.

За листами чи адресами від скитальників прохаємо звертатись безпосередньо до ЗУАДКомітету, адресу якого подано при кінці.

Зголошуючись на розшуки не забувайте вложити вашу жертву на покриття поштових і бюрових видатків і за витрату часу на полагодження вашої справи.

* * *

ГРУПА — ЛИСТИ ДО:

18795 До Таборових Управ в Німеччині і Австрії. Просимо оголосити, що пошукується жінку і детей бл. п. Василя Чопка з села Чаплі, пов. Самбір. Голоситись до ЗУАДКомітету у Филаделфії, Америка під ч. 18795.

8796 До Будай Андрія, сина Василя з села Жупанів, пов. Стрий від Дмитра Будая, сина Михайла.

18797 До Глоби Иосипа з с. Мартинівка на Полтавщині від Портянки Захара.

18798 До Таборових Управ в Німеччині і Австрії. Просимо оголосити, що Парабанюка Силу шукає син Іван Парабанюк. Голоситись до ЗУАДКомітету у Филаделфії, Америка під ч. 18798.

18799 До Якова Петруся, сина Самійла, з села Мозуліївка, Кременчуцького пов. від дружини Марії Петрусь.

18800 До людей доброї волі, які виставили б ашуренс безпомічній дівчині, Евгенії Шевченко (22 роки, самітня).

18801 До Марії Довгунь з Дусівець, пов. Перемишль від Івана Бродила.

Голоситись на адресу:
UNITED UKRAINIAN AMERICAN RELIEF COMMITTEE
P. O. Box 1661, Philadelphia, 5, Pa.

ПОШИРЯЙТЕ „СВОБОДУ".

Нові іміґранти

Українці, що приїжджають стараням ЗУАДКомітету кораблем „Дженерел Ґовзе" до порту в Ню Йорку, дня 9-го серпня:

Беновський Іван, Людмила, Адам, Христина, Олександра; Бойко Іван; Дмитрук Степан; Федачинський Микола, Марія, Володимир; Гаєвський Михайло, Марія; Ганяк Микола, Янина, Василь; Голод Степан, Софія, Ірина; Гринчишин Василь; Косій Атаназ, Ольга, Володимир; Любінський Михайло; Люзна Василь, Валентина, Валентина; Маляйчук Константин; Малецький Федір, Марія; Марків Емілія; Масюк Ярослав, Ірина; Монастирський Юліян; Мороз Степан, Марія, Анна; Мороз Осип; Мовчан Степан, Ніна; Панченко Георг; Павлів Остап; Павлович Зенон, Надія, Ростислав, Любомир; Палюшкевич Михайло, Анна, Романа; Пісанюк Антін; Плецкаітіс Прана, Анастазіна, Вітас, Юозас, Євгенія; Шалій Марія, Сергій; Івченко Галина; Стецик Степан; Шаповалів Андрій, Евдокія, Олег; Томчук Іван, Татяна, Марія; Ватеманюк Георг, Марія, Анастазія, Анна; Ворона Володимир, Анастазія; Заболотний Іван; Захарків Ярослав, Тамара, Степан; Поворознюк Василь, Параскевія; Стасюк Іван, Марія, Степан, Анастазія; Ткач Роман; Вейко Ілія, Анна, Степан; Береза Ірина, Стефанія; Влищак Олександер, Анна, Ольга; Хитрак Андрій; Цигаленко Данило, Софія, Ніна, Яків, Галина, Марія; Дацко Г.; Дармограй Іван, Катерина, Ольга, Іван; Дормограй Василь, Павлина, Орися; Дениденко Іван, Марія, Людмила, Володимир, Віктор, Антоніна; Фурик Іван; Гарандюк Михайло, Ева, Марія; Головей Дмитро, Марія, Осипа, Оксана, Анна; Грицак Софія, Лідія; Іванюк Орест; Івасиків Ізидор, Розина; Яворський Роман, Стефанія, Ярослав; Качмарський Анатоль; Коцюк Роман, Теодозія, Анізія; Корній Стефанія, Анна; Коваль Петро; Кротюк Сергій; Марія; Кучерчук Йосиф, Віра; Маріяш Василь, Софія, Зоря; Матковський Ярослав, Марія, Степан; Мелех Симон, Варвара, Ярослав, Богдан, Ольга; Новосад Олександер, Лідія, Микола; Рогатюк Симон, Пруденція, Ірина; Кузів Іван.

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ У. Н. С.

ПОСМЕРТНА ЗГАДКА

Дня 31. липня 1949 р. померла у 55. році життя

КАТЕРИНА РАЧИК,

членица відділа 300 У. Н. Союзу в Джанставн, Па.

Покійна родилася в селі Бахлива, пов. Ліско, Західна Україна. Полишила в смутку дві дочки: Марію Горник і Гелену, сестру Марію Левицький, брата Миколу в краю і одну внуку.

Похорон відбувся 3. серпня з гр.-катол. церкви св. Івана Хрестителя на цвинтар Гредвю. — В. Їй П.!

Ф. Кавчак, секр.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

ДІТРОЙТ, МИШ. — Тов. ім. Івана Франка, від. 146, повідомляє членів, що збори відбудуться в неділю, 14. серпня, в год. 1. попол., в У. А. Осередку, 2965 Карпендер ул. Просимо членів о численну присутність. — П. Андрушків, секр.

КЛІВЛЕНД, О. — Збори Тов. Сокіл, від. 336, відбудуться в неділю, 14. серпня, в годині 1. пополудні. Просимо всіх членів прийти на збори, бо маємо важні справи до полагодження. Хто має нових членів, просимо привести на збори. — Г. Степанек, предс.; Г. Кісіль, секр.-кас.; Т. Кальмук, рек. секр.

ШІКАГО, ІЛЛ. — Бр. св. Апп. Петра й Павла, від. 220, повідомляє, що місячні збори відбудуться в суботу, 13. серпня, в гали парафіяльній, 4950 Полайна ул., в год. 7:30 ввечір. Взиваємо довгуючих членів вирівняти свої вкладки; члени, котрі довгують три місяці, а не заплатять, будуть суспендовані. Взиваємо членів взяти участь у пікніку 14-го серпня. Хто зчленів має знайомих або дітей хай приведе на збори і впише в члени У. Н. Союзу, за що дістане нагороду. — Г. Гарасим, секр.

РАЧЕСТЕР, Н. Й. — Сестр. Рожд. Пресв. Богородиці, від. 36, повідомляє своїх члениць, що місячні збори відбудуться в неділю, 14. серпня, в годині 3. попол. точно, в гали церковній. Просимо члениць явитись на означений час, боб уде мати важні справи до вирішення. Хто ще не взяв свого чека дивіденди,т о просимо прийти і взяти. Приходіть на збори і приведіть своїх знайомих, а ми їх радо приймемо в члени. — За уряд: Е. Геруля, предс.; А. Грицак, кас.; М. Ходак, фін. секр.; М. Кек, рек. секр.

РАЧЕСТЕР, Н. Й. — Місячні збори Тов. Запорозька Січ, від. 367, відбудуться в неділю, 14. серпня, в годині 1:30 пополудні, в салі церковній. Просимо всіх членів прийти на збори. Члени, що ще не отримали своїх чеків дивіденди, хай прийдуть і заберуть. Той, що свого цурається, про того ніхто не дбає. Тому вступайте до свого Союзу. — М. Сорохтей, предс.; М. Мельник, кас.; В. Попович, секр.

ЧЕСТЕР, ПА. — Тов. ім. Тараса Шевченка, від. 156, повідомляє всіх своїх членів, щом ісячні збори відбудутьоя в пятницю, 12. серпня, в годині 7:30 ввечір. Просимо, щоб всі члени були присутні. — В. Новак, секр.

ШІКАГО, ІЛЛ. — Бр. св. Юрія, від. 379, повідомляє членів, що місячні збори відбудуться 14. серпня, в годині 12:30 пополудні, в Домі Відділів УНС, 845 N. Western Ave. Просимо членів прийти на час, бо є важніс прави до полагодження. Довгуючі члени, коли не заплатять своїх вкладок, будуть суспендовані. — За уряд: Г. Вобик, предс.; М. Семків, кас.; В. Пилипів, секр.

МЕНВІЛ, Н. ДЖ. — Збори Тов. ім. Тараса Шевченка, від. 349, відбудуться 14. серпня в годині 2. пополудні в домі Лісного. — І. Шегера, предс.; Л. Мартинчук, кас.; Н. Лісний, секр.

Джерзі Ситі, Н. Дж. — Бр. св. Івана Хрестителя, від. 270, повідомляє всіх своїх членів, що місячні збори відбудуться в понеділок, 15. серпня, в годині 7:30 ввечір, в У. Н. Домі. Просимо всіх членів бути приявними на зборах. — В. Вутковський, рек. секр.

ТОМАСТОН, КОНН. — Тов. Українська Січ, від. 421, повідомляє, що збори відбудуться 13. серпня, в годині 8. ввечір, в українській галі на Проспект ул. Уряд просить членів прийти на збори в означений час. — За уряд: Т. Михнів, предс.; М. Шипінька, кас.; П. Чесьник, секр.

РАЧЕСТЕР, Н. Й. — Чергові збори Тов. У. Н. Дому, від. 316, відбудуться в четвер, 11. серпня, в Товариськім Домі, 831 Джозеф Еве., в годині 8. ввечір. Просимо всіх членів прийти на означений час. — І. Свереда, гол.; П. Ковтун, кас.; В. Гавриляк, фін. секр.; В. Іванців, рек. секр.

КЛІВЛЕНД, О. — Місячні збори Тов. ім. Івана Франка, від. 334, відбудуться в неділю, 14. серпня, в У. Н. Домі, в годині 1. пополудні. Просимо членів прийти на ці збори, бо є важні справи до полагодження. — За уряд: М. Задерецький, предс.; С. Морозович, фін. секр.; І. Жук, рек. секр.

ШІКАГО, ІЛЛ. — Сестр. Благовіщення, від. 125, повідомляє членів, що звичайні збори відбудуться в неділю, 14. серпня, в год. 1. пополудні, в парафіяльній галі св. О. Николая при Оклей і Райє ул. З огляду на важні справи, просимо членів прийти на час. — Ксеня Плетяк, предс.; Петронеля Яворська, кас.; Іванка Подола, секр.

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ У. Н. СОЮЗУ!

ПОВІДОМЛЕННЯ.

Організаційний Комітет підготовляє **ЗАГАЛЬНЕ ЗІБРАННЯ** всіх українців б. вояків, які перебувають на терені Злучених Держав Америки, й тому просить дуже всіх б. вояків якнайскорше подати свої адреси до „Самопомочі":

SELF RELIANCE
33 East 7th St., New York 3, N. Y.
(для Комітету б. військовиків).

ПОДЯКА

Цією дорогою складаємо щиросердечну подяку **Вп. Панству Лілі й Олександрові Проневичам** з East Meadows за те велике добродійство, яке вони нам зробили, помігши нам дістатися зо скитальщини в Німеччині на вільну Американську Землю. При цьому складаємо теж подяку **п. Марії Бучак** за її велику поміч в тому. — За те велике діло,я ке ці дві родини скитальських добродіїв роблять для скитальців, — хай Всевишній винагородить Їм багатими своїми ласками.

О. М. і Н. Курчаки.

МАРІЯ КОСТІВ (уроджена БОЙКО)

жінка Степана, уроджена в Дмитрові, повіт Радехів, Західна Галичина, упокоїлася 6. серпня 1949 р. під 22 Troy St., Jersey City, N. J. Небіжка полишила мужа Степана, дочки Євгенію і Ольгу і сина Петра та внучків Стефана і Михайла.

Похорон відбудеться з погребового заведення Івана Ковальчика, 129 Grand St., до української гр.-катол. церкви св. Петра й Павла при Грін і Сусекс ул., у вівторок, 9. серпня, в годині 9. рано — на цвинтар Ст. Хреста в North Arlington. — В. Їй П.!

ПОШУКУВАННЯ

ІВАНЕЦЬ МИХАЙЛО, скиталець у Німеччині, син Иосифа, зі села Тростянець, повіт Добромиль, пошукує вуйків: **СТЕФАНА І ПАВЛА ВІНАРІ**, або **ОЛЕКСУ КУЗНЯКА**. В Америці перебувають від 1928 року. Хто знає про них, або вони самі, хай зголоситься до:

MYRON HORISZNYK
3418 Filmore St., N. E.
Minneapolis, Minn.

ТАРЗАН, ч. 2151. Розбуджені примітивні інстинкти.

Коли Тарзан відвернув свою голову, він звільнив одно рамя...

...і приязний, одначе сильний удар попав йому просто в щоку.

Малпочоловік упав приголомшений. Гострі пазурі припадково зранили його плече.

На вид і запах крови всі примітивні кровожадні інстинкти звірини вирinули в льва.